

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8SŽk/30/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016201449
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016201449.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa: K. K., U., právne zastúpený: Zahoráková & Partners, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Krasovského 13, 851 01 Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, so sídlom Tomášikova 46, 832 05 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OOP2-2016/051431-002/JBI zo dňa 30.05.2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 6S/197/2016-11 zo dňa 30.11.2016, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 6S/197/2016-11 zo dňa 30.11.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) uznesením č.k. 6S/197/2016-11 zo dňa 30.11.2016 odmietol žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. f/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj ako „SSP“) z dôvodu, že žalobca nebol pri jej podaní zastúpený advokátom podľa § 49 ods. 1 SSP.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, v ktorej navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a prisúdiť mu náhradu trov právneho zastúpenia.

3. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP s rozhodnutím súdu nesúhlasí, nakoľko podľa jeho názoru krajský súd procesne postupoval nesprávne a týmto postupom žalobcovi ako účastníkovi konania znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesprávnosť postupu žalobca vníma v nesprávnej aplikácii ustanovení § 2 ods. 1 v spojení s § 5 ods. 2 a ustanovením § 26 ods. 1 a ods. 2 SSP v kontexte ustanovenia § 98 ods. 1 písm. f/ SSP. Najmä poukazuje na poučovaciu povinnosť súdu, v rámci ktorej súd poskytuje účastníkovi konania poučenie o ich procesných právach a povinnostiach, a teda v danom prípade aj o potrebe právneho zastúpenia účastníka konania. Keď krajský súd zistil nedostatok podania (žaloby), išlo o taký nedostatok podmienky konania, ktorý bol odstrániteľný, a teda mal a mohol vyzvať žalobcu na odstránenie nedostatku podania. Hoci Správny súdny poriadok umožňuje

súdu odmietnuť žalobu podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. f/ SSP, skôr než pristúpi k takémuto rozhodnutiu, nič mu nebráni dôsledne aplikovať všeobecné ustanovenia Správneho súdneho poriadku ako aj Civilného sporového poriadku v kontexte naplnenia základného a ústavného práva žalobcu na súdnu ochranu a výzvou odstrániť nedostatky podania sťažovateľa.

4. S ohľadom na uvedené sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukázal aj na čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, spolu s čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zmyslom ktorých je zabezpečiť, aby bola účastníkovi konania poskytnutá rozumná a dostatočná možnosť uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania využitím svojich procesných práv za podmienok, ktoré ho nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhým účastníkom konania (nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 153/07 zo dňa 18.10.2007). Z citovaného nálezu tiež vyplýva, že nedochádza k porušeniu základných práv na súdnu ochranu, na rovnosť v konaní alebo na prerokovanie veci, prípadne práva na spravodlivé súdne konanie, ak procesný postup orgánu verejnej moci objektívne poskytol účastníkovi konania priestor uplatniť svoje procesné práv, no ten ho bez dôvodu hodného osobitného zreteľa nevyužil (prípadne nevyužil v plnom rozsahu). Z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by sa krajský súd pred rozhodnutím vo veci samej pokúsil odstrániť nedostatok podania, a to v zmysle už poukazovaného ustanovenia § 26 SSP. S ohľadom na uvedené preto sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnuté rozhodnutie súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaný sa k podanej kasačnej sťažnosti napriek výzve súdu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné podľa § 462 ods. 1 SSP v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ SSP zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, nakoľko nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že krajský súd napadnutým uznesením podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. f/ SSP odmietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OOP2-2016/051431-002/JBI zo dňa 30.05.2016, ktorým žalovaný zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, č. OU-BA-OCDPKI-2016/028052-I/JAS zo dňa 01.04.2016, ktorým správny orgán prvého stupňa zamietol žiadosť sťažovateľa vo veci schválenia jednotlivo dovezeného vozidla z tretieho štátu.

8. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že jedna z osobitostí správneho konania spočíva v tom, že v správnom súdnictve musí byť účastník zastúpený advokátom, pokiaľ nemá sám právnické vzdelanie. Zmyslom tohto ustanovenia je, aby sa žalobcovi, ktorý sám nemá právnické vzdelanie, poskytla kvalifikovaná právna pomoc, keďže ide o typ konania, v ktorom sa riešia prevažne právne dôvody. V zmysle SSP musí byť žalobca zastúpený advokátom už pri spísaní žaloby. Nakoľko žalobca v správnom konaní musí byť zastúpený advokátom, pričom povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby, krajský súd rozhodol v zmysle § 98 ods. 1 písm. f/ SSP tak, že žalobu odmietol. Žalobca (sťažovateľ) podľa krajského súdu nepreukázal, že by bol v konaní zastúpený advokátom v zmysle § 49 ods. 1 SSP už v čase podania žaloby na súd.

9. Podľa § 49 ods. 1 SSP, žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť.

10. Podľa § 49 ods. 2 SSP žalobca nemusí byť zastúpený podľa odseku 1

a) vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu podľa § 12,

- b) v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b/ až e/, g/ a i/,
- c) v konaní o správnej žalobe vo veciach slobodného prístupu k informáciám podľa osobitného predpisu,
- d) ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

11. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

12. Podľa dôvodov rozhodnutia, zo spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ nebol pri podaní správnej žaloby priamo zastúpený advokátom. Sťažovateľ nepredložil originál plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie v predmetnom konaní. V konaní teda nebolo preukázané procesné zastúpenie sťažovateľa advokátom. Zároveň však v danom prípade nejde o výnimku z povinného právneho zastúpenia advokátom podľa § 49 ods. 2 SSP. Povinné právne zastúpenie advokátom nemusí spĺňať ten účastník konania, ktorý má sám právnické vzdelanie druhého stupňa, prípadne jeho zamestnanec alebo člen (ak ide o právnickú osobu), ktorý za neho na správnom súde koná. Žalobca pritom musí byť zastúpený advokátom už pri spísaní žaloby. Procesná podmienka povinného zastúpenia advokátom musí byť splnená počas celého konania. Ak si účastník konania vzhľadom na svoje finančné a majetkové pomery nemôže dovoliť advokáta, môže požiadať Centrum právnej pomoci o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci, prípadne o poskytnutie právnej pomoci s finančnou spoluúčasťou.

13. Keďže sťažovateľ podľa krajského súdu nebol pri podaní žaloby zastúpený podľa § 49 ods. 1 SSP advokátom, správny súd postupoval v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 písm. f/ SSP a žalobu pre nedostatok procesnej podmienky spočívajúcej v absencii právneho zastúpenia odmietol.

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti, preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná, preto uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 SSP).

15. Kasačný súd preskúmal uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu. Kasačný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa, že krajský súd mu svojím postupom odňal právo na spravodlivý proces, je dôvodná.

16. V prvom rade považuje kasačný súd za potrebné ustáliť, že povinné zastúpenie žalobcu je procesnou podmienkou, a to v zmysle § 97 SSP, ktorej splnenie musí správny súd vyžadovať, pokiaľ nie je daná niektorá zo zákonom ustanovených výnimiek, ktorou je buď vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa u žalobcu, jeho zamestnanca, resp. člena, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje alebo prípady vymedzené v § 449 ods. 2 SSP. Ako vyplynulo z obsahu spisu, o žiadnu z týchto výnimiek ani prípadov vymedzených v zákone sa v prípade sťažovateľa nejedná.

17. Krajskému súdu nič nebránilo, aby vyzval sťažovateľa na predloženie splnomocnenia, teda aby predložil plnú moc sťažovateľa priamo udelenú advokátovi, nakoľko absencia zastúpenia sťažovateľa (žalobcu) advokátom v správnom súdnom konaní, na ktoré sa vzťahuje povinné zastúpenie musí mať v zásade povahu odstrániteľnej prekážky.

18. Na tomto mieste považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že pri odstraňovaní nedostatku tejto povahy procesnej podmienky sa pritom správny súd musí vyvarovať prílišnému formalizmu, aby žalobcovi nebol odňatý prístup k súdnej ochrane (čl. 46 ods. 2 a čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky).

19. Pokiaľ totiž SSP v § 49 ods. 1 veta druhá explicitne ustanovuje, že povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby, k tejto zákonnej podmienke nemožno pristupovať formalisticky a správny súd nemôže „automaticky“ žalobu odmietnuť, pretože by tým mohlo dôjsť k odmietnutiu spravodlivosti a

porušení práva na přístup k správnemu soudu (sp.zn. III. ÚS 435/2014, sp.zn. 10Sžak/6/2018).

20. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti tak kasačný súd konštatuje, že námietky v nej obsiahnuté sú dôvodné a zároveň spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia krajského súdu, preto najvyšší súd podľa § 462 ods. 1 SSP v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ SSP napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Záverom kasačný súd ku skutočnosti, že mu bol predložený spis bez zaplatenia súdneho poplatku za kasačnú sťažnosť uvádza, že ak by išlo o kasačnú sťažnosť voči rozhodnutiu vo veci samej, tak by musel pre nezaplatenie súdneho poplatku vrátiť spis krajskému súdu na zastavenie kasačného konania. V danom prípade však ide o kasačnú sťažnosť proti nemeritórnemu uzneseniu, teda poplatková povinnosť sťažovateľovi za jej podanie nevznikla a krajský súd sťažovateľa nesprávne vyzval na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 140,- €. Pokiaľ zákonodarca nestanovil minimálnu sadzbu poplatku za podanie nemeritórnej kasačnej sťažnosti tak, ako je to *expressis verbis* uvedené pri odvolaní a dovolaní v § 6 ods. 1 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), podľa názoru najvyššieho súdu takáto kasačná sťažnosť nepodlieha súdnemu poplatku (NS SR sp.zn. 7Sžk/1/2017 zo dňa 24.08.2017, bod 35.). Ak pri výklade niektorých ustanovení zákona o súdnych poplatkoch prichádza do úvahy nielen zužujúci, ale aj rozširujúci výklad, uprednostniť treba vždy ten výklad, ktorý je na prospech poplatníka (NS SR sp.zn. 4Cdo/268/2005).

22. V ďalšom konaní bude krajský súd v zmysel ustanovenia § 469 SSP viazaný právnym názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí. Preto bude povinnosťou správneho súdu prvej inštancie v ďalšom konaní postupovať vo vyššie načrtnutej línii.

23. V rozhodnutí vo veci samej rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

24. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.